

Kannanotto Kansalaisadressiin Sote palveluiden säilyttämiseksi

Kannanotto kansalaisadressiin:

Pohjois-Karjalan hyvinvointi alueen palveluiden säilyttäminen Hyvinvointi alueella ollaan päättämässä lähipalveluista. Suunnitelmissa on palveluiden keskittäminen ja supistaminen maakunnan pitäjissä Vaara Karjala, Hammaslahti, Tohmajärvi, Rääkkylä, Polvijärvi, Heinävesi, Valtimo Näillä alueilla asuu paljon vanhusväestöä, joilla ei ole omaa kulkuneuvoa, eikä yleiset kuljetukset toimi. Vanhusväestömme sairastavuus on suurta ja hoitoon pitää päästä nopeastikin. Suuret ikäluokat tarvitsevat nyt kasvavassa määrin sote palveluta

Eläkeliiton Pohjois-Karjalan piirin alueella on jäseniä yli 4700, joista suurin osa asuu syrjäisillä alueilla pitkien etäisyyksien päässä omasta kunta/pitäjä keskuksista. Suuret ikäluokat tarvitsevat nyt kasvavassa määrin sote lähipalveluita, eikä jäsenistömme pysty käyttämään digitaalisia palveluita tai matkustamaan pitkien välimatkojen päähän. Perustuslain 9§ ja 6§ perustelevat kansalaisen oikeudet liikkua ja valita oma asuinpaikkansa sekä ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn takia.

Eläkeliiton Pohjois-Karjalan piiri edellyttää, että lähipalvelut ovat saavutettavissa ja ne säilyvät maakuntamme kunta/pitäjä keskuksissa ja osallistuu kansalaisadressin ajatukseen antamalla vahvan viestin päättäjille yhdenvertaisen lähipalvelun puolesta.

Piirihallituksen puolesta
Marja-Leena Räsänen
Toiminnanjohtaja

Piirihallitus: Seppo Kotilainen Heinävesi, Erkki Buska Outokumpu, Pertti Häkkinen Rääkkylä, Maija Kotilainen Lieksa, Seija Makkonen Kesälahti, Pirkko Mutanen, Viinijärvi, Eila Piippo Ilomantsi, Pentti Pulkkinen Nurmes, Eeva Sivonen Joensuu, Hannu Vepsäläinen Kiihtelysvaara, Heino Tiilikainen Kitee, Markku Sivonen Joensuu

Kansalaisadressi: Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tulee noudattaa lakia

Me allekirjoittaneet vaadimme koko hyvinvointialueellemme toimivaa perusterveydenhuoltoa lähipalveluina. Ihmisten tulee saada vähintään lääkäri-, hammaslääkäri-, sairaanhoitaja- ja laboratoriopalvelut läheltä.

Tämän adressin puolesta puhuu useampi laki. Perustuslain 9 §:ssä säädetään, että ihmisillä on vapaus liikkua ja valita asuinpaikkansa Suomessa. Lisäksi perustuslain 6 §:ssä säädetään, ettei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn takia. Henkilöön liittyvä syy voi olla esimerkiksi asuinpaikan syrjäinen sijainti, vähävaraisuus, yksinäisyys ja digitaitojen puute.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä todetaan seuraavaa: ”Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen LÄHELLÄ asiakkaita.” Palvelustrategian osalta laki toteaa: ”Palvelustrategiassa on asetettava tavoitteet, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.” Edelleen laissa todetaan: ”Paikalliset olosuhteet voivat olla palveluihin pääsyä vaikeuttavia mm. maantieteelliset pitkät etäisyydet, julkisen liikenteen puute, ikääntyneiden määrä alueella, vähävaraisuus ja runsas sairastavuus sekä yksinäisten osuus väestöstä.”

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kumotussa palveluverkkosuunnitelmassa perusterveydenhuollon palveluja pyrittiin voimakkaasti keskittämään asettaen ihmiset eriarvoiseen asemaan asuinpaikkansa perusteella. Vaarana on, ettei alueellista yhdenvertaisuutta oteta jatkossakaan huomioon. Perusterveydenhuoltoon tehtävät leikkaukset ja palvelujen keskittäminen ovat ristiriidassa myös Suomen hallitusohjelman kanssa: ”Palvelujen painopistettä on kyettävä siirtämään raskaimmista palveluista kohti peruspalveluja.” ”Hallitus kiinnittää erityistä huomiota perusterveydenhuollon palvelujen saatavuuteen.”

Perusterveydenhuollon lähipalveluiden keskittäminen johtaa erikoissairaanhoidon kustannusten jyrkkään kasvuun. Pohjois-Karjalassa siirrytään yhä kauemmaksi yleiseurooppalaisesta lähilääkärimallista. On huomioitava, että meillä on harvaanasuttuja maalaiskuntia ja myös sairastavuutemme on suurta. Suuret ikäluokat tarvitsevat juuri nyt kasvavissa määrin sotelähipalveluja. Merkittävällä osalla pohjoiskarjalaisista ei ole riittäviä valmiuksia digitalisaatioon tai matkustamiseen pitkien välimatkojen päähän.

Sote-palvelujen toimivuus varmistetaan vain niitä uudistaen. Pohjois-Karjalassa on tehtävä ajattelutavan muutos resursseja uudelleen peruspalveluihin kohdentamalla, toimintatapoja uudistamalla ja ongelmien ennaltaehkäisyyn sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintoa on syytä keskittää, kaventaa ja tehdä siitä tehokkaampi. Tällä kansalaisadressilla haluamme antaa vahvan viestin perusterveydenhuollon yhdenvertaisten lähipalvelujen puolesta. Tämä adressi tullaan luovuttamaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialuejohtajalle syksyllä 2024.

Tarja Hyykky, Juuka
Matti Kuittinen, Tohmajärvi
Hannu Hoskonen, Ilomantsi
Hanna Räsänen, Outokumpu
Tapio Hämäläinen, Rääkkylä
Iita Kaarto, Kontiolahti
Anni Järvinen, Joensuu
Henry Määttä, Nurmes
Osmo Pirhonen, Kitee
Sari Huovinen, Uimaharju
Petteri Tahvanainen, Eno
Mikko Nevalainen (Ouneva Group), Tuupovaara

Pekka Puska, Helsinki
Jouni Martiskin, Tohmajärvi
Pekka Rätty (näyttelijä), Eno
Sakari Timonen, Uuninpankko
Ari Vatanen (ralli), Tuupovaara
Jouni Porokka, Juuka
Sari Sirkkiä, Nurmes
Ari Koivuselkä, Juuka
Lassi Kirjavainen, Juuka
Matti Halonen, Juuka
Sanna Halttunen, Kitee

Lahja-Elina Vatanen, Tuupovaara
Matti K. Majoinen, Tohmajärvi
Hannes Rossi, Hammaslahti
Kari Pennanen, Kesälahti
Timo Väänänen, Lieksa
Kai Iiskola, Juuka
Leena Mäkäräinen, Juuka
Helena Pakarinen, Tohmajärvi
Reetta Nenonen, Juuka
Matti Ikonen, Tohmajärvi
Heikki Turunen (kirjailija), Juuka
Juhani Lehikoinen (Nunnauni), Juuka